

Sygn. akt III C 1131/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 01 sierpnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Warszawie III Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR (del) Andrzej Lipiński

Protokolant: praktykant Kaja Zielińska

po rozpoznaniu w dniu 18 lipca 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa S. S. (1)

przeciwko Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W.

o odszkodowanie

1. oddala powództwo;

2. ustala, że powoda S. S. (1) obciążają koszty procesu w całości i pozostawia ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu po uprawomocnieniu się wyroku.

Sygn. akt III C 1131/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 02 sierpnia 2013 r. skierowanym przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W., S. S. (1), reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz odszkodowania za utratę wartości nieruchomości w wyniku wprowadzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności pozwanego (uciążliwego sąsiedztwa) w wysokości (...)000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 03 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, powiększonego o kwotę wynikłą z ewentualnego rozszerzenia powództwa, zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda odszkodowania tytułem kosztów koniecznych do poniesienia w celu wypełnienia w budynku powoda wymagań technicznych określonych na obszarze ograniczonego użytkowania w wysokości 26.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 03 sierpnia 2013 r. do dnia zapłaty, powiększonego o kwotę wynikłą z ewentualnego rozszerzenia powództwa, a nadto zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów uzyskania odpisu z ksiąg wieczystych w wysokości 30 złotych. W uzasadnieniu powyższego powód wskazał, że jest właścicielem nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) z obrębu (...) o łącznej powierzchni 0,0202 ha, zabudowanej domem jednorodzinny przy ul. (...) w W.. Nieruchomość opisana jest w księdze wieczystej nr (...), budynek zaś nie ma wydzielonej księgi wieczystej. Powód wskazał, że nieruchomość ta położona jest w granicach obszaru ograniczonego użytkowania (dalej OOU) dla lotniska (...) w W., utworzonego uchwałą (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r., która weszła w życie dnia 04 sierpnia 2011 r. Powód wyjaśnił, że jego nieruchomość znajduje się w całości w OOU w odległości ok. 800 m od progu pasa startowego w linii lądowań i startów samolotów. Określając podstawę prawną powództwa powód wskazał art.112 w zw. z art.113 ust. 2 pkt 1 lit. f, art.135 ust. 1, art.174, art. 129 i art. 136 ustawy Prawo ochrony środowiska, § 6 uchwały (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. wprowadzającej OOU, art. 7 ust. 2 pkt 1 ustawy prawo budowlane, będącego podstawą prawną

dla rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, § 147 i 326 powyższego rozporządzenia, art.323 ust. 1 oraz art. 324 Prawa ochrony środowiska oraz art.435 k.c. Powód dalej podał, że na skutek ustalenia OOU poniósł szkodę w postaci kosztów rewitalizacji akustycznej nieruchomości w kwocie 26.000 złotych oraz szkodę w postaci utraty wartości nieruchomości w wyniku wprowadzenia OOU i działalności pozwanego w kwocie (...).000 złotych. Uzasadniając roszczenie odsetkowe, powód wyjaśnił, że wzywał pozwanego do dobrowolnego zaspokojenia roszczenia w terminie do dnia 02 sierpnia 2013 r., wyznaczony termin upłynął jednak bezskutecznie. Podstawę żądania w tym zakresie stanowił więc przepis art.455 k.c. w zw. z art.481 § 1 k.c. /pозew k.2-14/.

W odpowiedzi na wywiedzione powództwo Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wniósł o jego oddalenie w całości jako bezpodstawnego, w szczególności z uwagi na upływ terminu zawitego, w którym powód mógłby wystąpić z przedmiotowym roszczeniem, a nadto o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Pozwany na wstępie zauważył, że z roszczeniami, o których mowa w art. 129 ust. 2 p.o.ś. można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości (art. 129 ust. 4 p.o.ś.). Termin określony w art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest terminem zawitym, a zatem z chwilą jego upływu wygasa możliwość dochodzenia roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 p.o.ś. co potwierdził także Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 10 października 2008 r. Pozwany wskazał ponadto, że zgodnie z załącznikami do uchwały, nieruchomość powoda znajduje się obecnie w obszarze ograniczonego użytkowania, poza strefami Z1 i Z2, przy czym nieruchomość była objęta już ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia nr (...) (leżała w obszarze ograniczonego użytkowania częściowo w strefie M). Jedyne celem wyjaśnienia, pozwany wskazał, że obszar strefy M odpowiada co do zasady obecnym strefom Z1 i Z2 z uchwały. Dalej pozwany wskazał, że brak jakichkolwiek nowych ograniczeń wobec nieruchomości w wyniku wejścia w życie uchwały, skutkuje brakiem możliwości dochodzenia roszczeń związanych z wprowadzeniem uchwały. Szkada bowiem może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie. Ustosunkowując się z ostrożności procesowej do poszczególnych żądań pozwu, pozwany zajął stanowisko, że powód nie wykazał, że w budynku jest niewystarczający klimat akustyczny wymagający przeprowadzenia rewitalizacji akustycznej. Pozwany zaznaczył także, że w związku z tym, że nieruchomość leżała w OOU z 2007 r. obowiązek dostosowania klimatu akustycznego w budynku zaktualizował się w stosunku do budynku, dodatkowo także w chwili wejścia w życie rozporządzenia nr (...). W sytuacji gdyby budynek nie posiadał właściwego klimatu akustycznego w tym przepisami budowlanymi i przepisami rozporządzenia nr (...), pozwany podniósł zarzut przyczynienia się powoda do zaistnienia ewentualnej szkody. Pozwany dodał, że zakup klimatyzacji czy montaż rolet zewnętrznych nie mieści się w zakresie kosztów związanych z rewitalizacją akustyczną budynku. Odnosząc się zaś do żądań powoda związanych z obniżeniem wartości nieruchomości, pozwany stwierdził, że nie można z góry zakładać, że jej położenie w OOU z 2011 r., przekłada się na spadek atrakcyjności oraz wartości. W związku zaś z faktem, że nieruchomość położona jest w OOU z 2011 r. ale poza strefą Z1 i Z2 brak jest w stosunku do nieruchomości jakichkolwiek ograniczeń w zabudowie. Uchwała bowiem wprowadziła pewne ograniczenia w zabudowie tylko i wyłącznie w strefie Z1 i Z2. Pozwany zaznaczył, że jako zarządzający (...) nie spełnia kryteriów uznania za przedsiębiorstwo wprawiane w ruch za pomocą sił przyrody. Pozwany podniósł ponadto zarzut przedawnienia roszczeń opieranych na jego ewentualnej odpowiedzialności deliktowej. W ocenie pozwanego, nieuzasadnionym jest również żądanie zasądzenia odsetek ustawowych od dnia wskazanego w pozwie, dochodzone bowiem odszkodowanie nie jest odszkodowaniem ryczałtowym, ewentualne więc naliczanie odsetek ustawowych winno nastąpić od dnia wyroku /odpowiedź na pozew k.112-136/.

W ustosunkowaniu do stanowiska pozwanego, powód odnosząc się do kwestii obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. wskazał, że gdyby ustawodawca zamierzał pozostawić w mocy dotychczasowe akty prawa miejscowego dokonałby tego w analogiczny sposób jak uczynił to w art.172 u.i.ś. Powód zaznaczył, że o utracie mocy obowiązującej rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 2007 r. rozstrzygały sądy administracyjne. Skoro więc na gruncie prawa administracyjnego rozporządzenie nr (...) nie było stosowane, jego moc obowiązująca nie

była uznawana. Powód zaznaczył, że działał w przekonaniu, że z dniem 15 listopada 2008 r. rozporządzenie straciło moc obowiązującą, nie ma wykształcenia prawniczego, a kwestia obowiązywania prawa nie powinna w warunkach demokratycznego państwa prawa stanowić dla obywateli skomplikowanego zagadnienia. Powód zwrócił także uwagę, że pozwany prowadził kampanię informacyjną mającą skłonić sąsiadów do rezygnowania z drogi sądowej dochodzenia roszczeń, powołując się na utratę mocy obowiązującej rozporządzenia. Zdaniem powoda, podniesienie zarzutu o rzekomej nieprzerwanej mocy prawnej rzeczonoego rozporządzenia nie może być zakwalifikowane inaczej niż jako nadużycie prawa podmiotowego. Dalej powód podał, że Sąd związany jest normami prawa obowiązującego, może więc badać zgłoszone roszczenia jedynie w aspekcie uchwały z 2011 r., co prowadzi do wniosku, że termin zawity został zachowany. Faktem jest także, że obecnie powód musi znosić znacznie większe przekroczenia norm hałasu niż pod rządami rozporządzenia nr (...) z 2007 r., zmianie uległy zatem ograniczenia faktyczne oraz ograniczenia normatywne, gdyż wprowadzono nową kategorię zakazów. Nie może być też mowy o jakimkolwiek przyczynieniu się powoda do powstania szkody. W kontekście pozostałych zarzutów pozwanego, powód wskazywał na ich bezzasadność, prezentując własne stanowisko w tej mierze. Zaznaczył także, że nie wskazał sądowi wiążącej podstawy prawnej swoich roszczeń, a jedynie opisał stan faktyczny, w myśl zasady *da mihi factum dabo tibi ius*. Odpowiedzialność pozwanego kształtuje się zaś na zasadzie ryzyka /pismo przygotowawcze strony powodowej k.212-229/.

Pozwany podjął polemikę ze stanowiskiem powoda, podtrzymując dotychczasowe twierdzenia. Ponad dotychczasowe stanowisko, pozwany podniósł zarzut przedawnienia wszelkich roszczeń objętych powództwem w niniejszym postępowaniu /pismo przygotowawcze strony pozwanej k.274-294/.

W toku postępowania, powód złożył wniosek o zawieszenie postępowania do czasu wydania uchwały Sądu Najwyższego w kwestii pytania prawnego dotyczącego mocy obowiązującej rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 2007 r. zadanego w sprawie I ACa 1424/14 przez Sąd Apelacyjny w Warszawie /pismo powoda k. 522-527/. Pozwany wnosił o oddalenie wniosku o zawieszenie postępowania /protokół rozprawy z dnia 03 listopada 2015 r. k. 603/. Postanowieniem z dnia 19 listopada 2015 r. Sąd wniosek powoda o zawieszenie postępowania w sprawie, oddalił /postanowienie z dnia 19 listopada 2015 r. k.623/. W kolejnym piśmie przygotowawczym, powód zawarł wniosek o zawieszenie postępowania do czasu rozstrzygnięcia przez SN pytania prawnego zadanego przez Sąd Okręgowy w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 1776/14 /pismo powoda k.629-631/. Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2016 r. Sąd zawiesił postępowanie w sprawie do czasu rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy zagadnienia prawnego przedstawionego przez Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XXIII Ga 1776/14 /postanowienie z dnia 18 stycznia 2016 r. k.642-643/. Powód wniósł po raz kolejny o zawieszenie postępowania do czasu wydania przez Sąd Najwyższy w składzie 7 osobowym uchwały w sprawie III CZP 7/16 /pismo powoda k.646/. Postanowieniem z dnia 18 marca 2017 r. Sąd postanowił podjąć zawieszony postępowanie /postanowienie z dnia 18 marca 2017 r. k.652/.

W piśmie opatrzonym datą 28 kwietnia 2017 r. powód zawarł wniosek o skierowanie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego o wskazanej w tymże treści, z ostrożności na wypadek oddalenia powództwa wnosząc o zastosowanie art. 102 k.p.c. i zwolnienie powoda od obowiązku zapłaty kosztów zastępstwa strony pozwanej /pismo powoda k.660-698/. Ponad szeroko przedstawione stanowisko odnośnie kwestii prawnych istotnych z punktu widzenia niniejszej sprawy, w tym uchwał Sądu Najwyższego w sprawach III CZP 62/16 i III CZP 114/15, powód wywodził, że dotychczasowe orzecznictwo sądów Apelacji (...) w sprawach osób poszkodowanych przez zatrucie środowiskowe generowane z lotniska (...) stanowi jawne pogwałcenie fundamentów ustroju prawnego RP a to zasad wyrażonych w art. 2, 5, 21 ust. 2, 47 i 184 Konstytucji, a co za tym idzie również naruszenia art. 6 i 8 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka jak i art. 1 Protokołu nr (...) do Europejskiej Konwencji Praw Człowieka /pismo powoda k.660-698/.

W dacie 12 czerwca 2017 r. powód wniósł o zawieszenie postępowania na podstawie art.177 § 1 pkt 3 k.p.c. z uwagi na zawiśnięcie przez Trybunałem Konstytucyjnym sprawy dot. art. 129 ust. 4 p.o.ś. (sygn. K 2/17) zainicjowanej wnioskiem Rzecznika Praw Obywatelskich /k.735-737/.

W piśmie procesowym złożonym w dniu 27 czerwca 2017 r. powód dokonał modyfikacji żądania pozwu w ten sposób, że żądał zasądzenia od pozwanego na jego rzecz kwoty (...)000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 25 sierpnia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 r. do

dnia faktycznej zapłaty, w pozostałym zakresie podtrzymując dotychczasowe żądania, a nadto podtrzymując wniosek o zawieszenie postępowania /pismo powoda k.762-763/.

W odpowiedzi, pozwany wniósł o oddalenie powództwa z uwagi na upływ terminu zawitego, oddalenie wniosku powoda o zawieszenie niniejszego postępowania z uwagi na pytanie prawne, z którym do Trybunału Konstytucyjnego w dniu 24 lutego 2017 r. zwrócił się Rzecznik Praw Obywatelskich, w pozostałym zakresie pozwany wniósł i wywodził jak dotychczas /pismo pozwanego k.769/.

Postanowieniem z dnia 18 lipca 2017 r. Sąd oddalił wnioski pełnomocnika powoda z dnia 28 kwietnia 2017 r. oraz oddalił wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie /postanowienie z dnia 18 lipca 2017 r. k. 784/.

Do czasu zamknięcia rozprawy, powód podtrzymał powództwo, wnosząc o zwolnienie strony powodowej od ponoszenia kosztów postępowania na podstawie art. 102 k.p.c., pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa i wniosku pełnomocnika powoda w powyższym zakresie oraz zastosowanie w sprawie art. 98 k.p.c. / stanowiska stron, protokół rozprawy z dnia 18 lipca 2017 r. k.784/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. S. (1) jest właścicielem nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) z obrębem (...) o łącznej powierzchni 0,0202 ha, zabudowanej budynkiem stanowiącym dom jednorodzinny o powierzchni zabudowy 121,4 m² przy ul. (...) w W. w dzielnicy U., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy dla Warszawy M. w W. XIII Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą o nr (...) /okoliczność bezsporna, a nadto wydruk księgi wieczystej k.24-26; wypis z rejestru gruntów k 27; decyzja nr (...) z dnia 20 grudnia 2004 r. k. 28-29/.

Rozporządzeniem Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie w dniu 25 sierpnia 2007 r., utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...). Rozporządzenie to zostało wydane w oparciu o treść art. 135 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2006 roku, Nr 129, poz. 902 z późn. zm.). Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M – także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Stosownie zaś do treści ust. 2 powołanego § 4 tego rozporządzenia w strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy. Natomiast w myśl § 5 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych,

dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach

/Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, Nr 156, poz. 4276 z załącznikami/.

Nieruchomość stanowiąca własność powoda na mocy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. zgodnie z wykazem działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania, znajdowała się w części w strefie M /wydruk załącznika do rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w powołanym zakresie k.150/.

Na mocy uchwały nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. Sejmiku Województwa (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która weszła w życie 04 sierpnia 2011 roku, nieruchomość stanowiąca własność powoda znalazła się w całości w OOU, poza strefami Z1 I Z2 /okoliczność bezsporna, a nadto wydruk załącznika do uchwały Sejmiku Województwa (...) Dziennik Urzędowy Województwa (...) nr 128, poz. 4086 w powołanym zakresie k.38/.

W dniu 25 lipca 2013 r. S. S. (1) wezwał (...) w W. do zapłaty kwoty 500.000 złotych w terminie do dnia 02 sierpnia 2013 r. tytułem odszkodowania związanego z zapewnieniem w nieruchomości powoda właściwego klimatu akustycznego, ograniczeniem w sposobie korzystania z nieruchomości oraz utratą wartości nieruchomości w następstwie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania i działalności przedsiębiorstwa wezwanie do zapłaty z dnia 25.07.2013 r. k.73 wraz z potwierdzeniem jego nadania k.74/.

Kolejne wezwanie do zapłaty zostało wystosowane w dniu 30 lipca 2013 r. oraz w dniu 01 sierpnia 2013 r., przy czym w oparciu o wezwanie z dnia 01 sierpnia 2013 r. powód dochodził zapłaty sumy 800.000 złotych tytułem odszkodowania /wezwanie do zapłaty z dnia 30 lipca 2013 r. k.75 wraz z potwierdzeniem jego nadania k.(...); wezwanie do zapłaty z dnia 01 sierpnia 2013 r. k.77 wraz z potwierdzeniem nadania k.79).

Wzywany do zapłaty nie spełnił żądań wzywającego (okoliczność bezsporna).

Stan faktyczny w powyższym kształcie został przez Sąd ustalony na podstawie niezakwestionowanych twierdzeń stron oraz wskazanych wyżej dowodów z dokumentów, które nie pozostawały ze sobą w sprzeczności, a których autentyczności i zgodności z rzeczywistym stanem rzeczy nie zakwestionowała skutecznie żadna ze stron niniejszego postępowania – uznając je za spójny, wiarygodny i nie budzący wątpliwości materiał dowodowy. Dowody te wzajemnie się uzupełniają i brak jest zdaniem Sądu, przesłanek do odmówienia im mocy dowodowej i wiarygodności w zakresie, w jakim stanowiły one podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Zasługuje na podkreślenie, że żadna ze stron nie podważyła skutecznie autentyczności wymienionych wyżej złożonych do akt sprawy kserokopii dokumentów, a zatem wynikające z nich okoliczności należało uznać za bezsporne i wobec niekwestionowania złożonych do akt kserokopii dokumentów brak było podstaw do żądania złożenia wyżej wymienionych dokumentów w oryginale.

Co się zaś tyczy opinii biegłego sądowego z zakresu inżynierii budownictwa lądowego E. P. wraz z jej pisemnym i ustnym uzupełnieniem, Sąd w toku rekonstrukcji stanu faktycznego pominął wnioski ostatecznie przez biegłego wyprowadzone. Wskazać bowiem należy, iż pomimo, iż biegły posiada wiadomości specjalne oraz doświadczenie w sporządzaniu opinii, wnioski przez niego przedstawione zostały zakwestionowane zarówno przez stronę powodową jak i pozwaną. Powyższe skutkowało dopuszczeniem dowodu z pisemnej opinii uzupełniającej celem ustosunkowania się do podniesionych zarzutów, która to opinia także została zakwestionowana przez pozwanego, co zaktualizowało konieczność dopuszczenia dowodu z ustnej opinii uzupełniającej. Ostatecznie jednak, opinia biegłego okazała się irrelevantna z punktu widzenia rekonstrukcji stanu faktycznego w niniejszej sprawie, gdyż spór rozstrzygany w ramach przedmiotowego postępowania był w istocie rzeczy sporem natury prawnej sprowadzającym się do ustalenia, czy w sprawie upłynął termin zawity do dochodzenia przedmiotowych roszczeń.

Ponadto, na terminie rozprawy wyznaczonym na dzień 18 lipca 2017 r. Sąd oddalił wnioski pełnomocnika powoda zawarte w piśmie z dnia 28 kwietnia 2017 r. oraz oddalił wniosek o zawieszenie postępowania w sprawie. Zwrócić

należy uwagę, że w piśmie z dnia 28 kwietnia 2017 r. powód wnosił o skierowanie pytania prawnego do Trybunału Konstytucyjnego oraz przeprowadzenie dowodu z przesłuchania świadka A. S.. Ponadto, powód podtrzymywał wniosek o zawieszenie postępowania co argumentował tym, iż rozstrzygnięcie o zgodności z Konstytucją RP art. 129 ust. 4 p.o.ś. będzie miało niewątpliwy wpływ na kształt orzeczenia /k.763/.

Sąd doszedł jednak do przekonania, iż w sprawie brak było podstaw do uwzględnienia wniosku o zawieszenie postępowania, gdyż w razie pozytywnego rozstrzygnięcia powyższej kwestii przez Trybunał Konstytucyjny, powodowi przysługiwać będzie uprawnienie, którego podstawę stanowi przepis art. 399 i nast. k.p.c. a więc skarga o wznowienie postępowania. Zgodnie bowiem z treścią art.401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Dyspozycja zaś art. 177 k.p.c. przewiduje fakultatywną możliwość zawieszenia postępowania, Sąd nie był więc zobligowany, by wniosek ten uwzględnić.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie, nieruchomości stanowiąca własność powoda na mocy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. zgodnie z wykazem działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania, znajdowała w części w strefie M, na mocy zaś uchwały nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. Sejmiku Województwa (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., która weszła w życie 04 sierpnia 2011 roku, nieruchomość ta znalazła się w całości w OOU, poza strefami Z1 I Z2, co nie było okolicznością sporną w sprawie.

Okolicznością sporną było natomiast to, czy rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku, czy to ta uchwała wprowadziła ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości powoda oraz czy upłynął 2 – letni termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku – Prawo ochrony środowiska na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie.

Zgodnie z treścią art.129 ustawy z 27 kwietnia 2001 r. p.o.ś. jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. W związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, przy czym szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Z powyższymi roszczeniami - stosownie do treści ust. 4 powołanego artykułu - można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Podstawą do domagania się powyższych roszczeń jest ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się przy tym pogląd, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 p.o.ś. jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 602/09). W związku z ustanowieniem takiego obszaru powstaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także szkoda wynikająca z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w zw. z art. 144 k.c.) i tym samym ścieśnienia zakresu wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, gdyż będzie on musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym

– hałas. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości. Konsekwencją powyższego jest, m.in. poddanie roszczeń właścicieli szczególnym ograniczeniom czasowym przewidzianym w art. 129 ust. 4 tej ustawy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r., II CSK 602/09; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2010 r., III CZP 17/10; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 lutego 2010 r., III CZP 128/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2012 r., I CSK 509/11).

Termin, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest terminem zawitym. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 10 października 2008 r. (II CSK 216/08), wyjaśnił i szeroko umotywował stanowisko, akceptowane także przez Sąd orzekający w niniejszej sprawie, że „termin do zgłoszenia roszczeń, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś., jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia”. Podobnie w wyroku Sądu Najwyższego z 21 sierpnia 2013 r. (II CSK 578/12), wskazano, że „termin z art. 129 ust. 4 p.o.ś. stanowi termin zawity, w którym żądania z art. 129 ust. 1-3 p.o.ś. muszą zostać zgłoszone obowiązaniem do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem”.

Nieruchomość powoda znajdowała się w strefie obszaru ograniczonego użytkowania, częściowo w strefie M, utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska (...)w W.. Natomiast w obszarze ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. nieruchomość powoda również znajduje się w OOU, poza strefami Z1 i Z2.

Zgodnie z treścią § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M – także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2.

Stosownie zaś do treści ust. 2 powołanego § 4 tego rozporządzenia w strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy.

Natomiast w myśl § 5 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, Nr 156, poz. 4276 z załącznikami).

Natomiast zgodnie z postanowieniami Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla Lotniska (...) w W., w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżniało się dwie strefy:

- 1) strefę Z1, której granicę zewnętrzną wyznacza izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 55 dB w porze nocy, od wewnątrz granicy lotniska;
- 2) strefę Z2, której granicę wyznacza od zewnątrz izolinia miarodajnego poziomu dźwięku 50 dB w porze nocy, a od wewnątrz granica strefy (...).

W obszarze ograniczonego użytkowania wprowadzono następujące ograniczenia w zakresie przeznaczenia terenu i sposobu korzystania z terenów:

1) w strefie Z1:

- a. zakazuje się przeznaczania terenów pod zabudowę mieszkaniową jedno i wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową, zagrodową, zamieszkania zbiorowego, związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitale i domy opieki społecznej,
- b. zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo - usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;
- c. zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcji mieszkaniowej, mieszkaniowo-usługowej, zagrodowej, zamieszkania zbiorowego, szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży;

2) w strefie Z2:

- a. zakazuje się przeznaczania terenów pod szpitale i domy opieki społecznej oraz pod zabudowę związaną ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- b. zakazuje się lokalizowania budynków o funkcji szpitali, domów opieki społecznej oraz o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,
- c. zakazuje się zmiany funkcji budynków istniejących na budynki o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, szpitali i domów opieki społecznej.

Określono także wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność akustyczną ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z ustawą z dnia 07 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające klimat akustyczny w pomieszczeniach - zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010r. Nr 243, poz. 1623 oraz z 2011r. Nr 32, poz. 159 i Nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy.

Z przeprowadzonego porównania i analizy zapisów powołanych wyżej aktów prawnych wynikało, że nieruchomość powoda położona jest w OOU, poza strefami Z1 i Z2, a w konsekwencji nie doszło do zwiększenia ograniczeń obowiązujących na przedmiotowej nieruchomości, która w okresie obowiązywania rozporządzenia nr (...) z 2007 była położona w OOU. Uznać należy, iż obecny OOU przewiduje analogiczne ograniczenia, jak w OOU z 2007 r. Tym samym, w związku z wejściem w życie Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca

2011 r., przedstawione zestawienie ograniczeń ustanowionych rozporządzeniem nr (...) Wojewody z 2007 r. i tych ustanowionych uchwałą Sejmiku z 2011 r. – jednoznacznie prowadzi do wniosku, że Uchwała z 2011 r. nie wprowadziła tu żadnych nowych ograniczeń, ani nie nasiliła ograniczeń już istniejących. Przeciwnie, w strefie OOU z 2007 r. nasilenie hałasu było nieograniczone. To oznacza, zdaniem Sądu, że jeśli chodzi o konieczność znoszenia hałasu – sytuacja powoda po wejściu w życie Uchwały z 2011 r. nie tylko się nie pogorszyła, ale uległa polepszeniu. Natomiast planowane przy wprowadzeniu w 2011 r. OOU zwiększenie przepustowości lotniska w stosunku do tej, jaka była planowana w 2007 r. – zakres obecnego oddziaływania hałasu, kształtującego klimat akustyczny – jest bez znaczenia dla niniejszej sprawy. Dla wyliczenia należnego odszkodowania nie jest bowiem istotne rzeczywiste czy planowane natężenie uciążliwości (m.in. hałasu), ale jego maksymalny poziom dopuszczony w OOU. Istotne znaczenie ma zatem tylko maksymalny poziom hałasu, jaki dopuszcza dla danej nieruchomości OOU – ten zaś nie tylko się nie podwyższył, ale wręcz się zmniejszył (w 2007 r. nie był niczym ograniczony, w 2011 został ograniczony: w nocy do 55, a w dzień do 65 decybeli). Wobec powyższego, Sąd ustalił, że ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości powoda nie są w obecnym stanie większe, niż te z 2007 r.

W tej sytuacji istotne stało się przede wszystkim zbadanie, od kiedy rozpoczął bieg 2-letni termin na zgłoszenie przez powoda roszczeń z art. 129 p.o.ś.: czy z chwilą utworzenia OOU w 2007 r. czy z chwilą utworzenia OOU w 2011 r. Ponieważ jest to termin zawity, z upływem którego roszczenia te wygasają, Sąd okoliczność tę musiał brać pod uwagę z urzędu – niezależnie od tego, że zarzut ten podnosił także pozwany. To powoduje, że nie jest możliwe ewentualne pominięcie upływu tego terminu (np. z powołaniem się na nadużycie prawa z art. 5 k.c., tak jak to jest możliwe np. w przypadku zarzutu przedawnienia). Sąd musi uwzględnić, z urzędu, upływ zawitego terminu i wygaśnięcie roszczeń z art. 129 p.o.ś. – nie można bowiem w wyroku uwzględnić roszczenia, którego już nie ma. Odmiennie stanowisko powoda w tej mierze uznać należało za bezpodstawne. Przypadki, gdy Sąd może nie uwzględnić upływu terminu zawitego, są wyjątkowe i muszą mieć zawsze umocowanie w wyraźnym przepisie prawa. Takiej możliwości Prawo Ochrony Środowiska w stosunku do terminu z art. 129 nie przewiduje.

Ustalono już, że wprowadzenie obszaru Uchwałą z 2011 r. nie spowodowało nowych czy dalej idących ograniczeń w użytkowaniu tej nieruchomości, niż te wprowadzone Rozporządzeniem z 2007 r. Uznać zatem należy, że z wprowadzeniem nowego OOU powód nie poniósł szkody większej, niż ta, która – ewentualnie – powstała w roku 2007.

Zastąpienie jednego aktu prawa miejscowego wprowadzającego określone ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości - innym aktem prawa miejscowego, wprowadzającym podobne ograniczenia, otwiera bieg terminu do zgłoszenia roszczeń wyłącznie w takim zakresie, w jakim te ograniczenia są dalej idące niż wynikały z pierwotnie obowiązującego aktu i w jakim powodują one powstanie dodatkowej lub powiększenie istniejącej szkody. Wejście w życie nowego aktu prawa miejscowego nie powoduje w tej sytuacji rozpoczęcia biegu nowego terminu na dochodzenie wszystkich roszczeń (w tym tych, które już wygasły w związku z ich niezgłoszeniem po wejściu w życie pierwotnego aktu). Trafność tego stanowiska potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 kwietnia 2013 r., (IV CSK 608/12), w którym przyjęto, że gwarantowane na mocy art. 129 ust. 2 p.o.ś. odszkodowanie przysługuje za szkodę spowodowaną wejściem w życie aktu prawnego wprowadzającego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości w dotychczasowy sposób lub w sposób zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem, szkoda podlegająca naprawieniu na podstawie tego przepisu nie powstaje, gdy kolejny akt prawa miejscowego utrzymuje dotychczasowe ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości, jak miało to miejsce w przedmiotowej sprawie (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 21 listopada 2013 r., VI ACa 682/13).

Zaprezentowane powyżej stanowisko zajął również Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 01 grudnia 2010 r. (I CSK 86/10), w którym stwierdził, że „nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1-3 p.o.ś., lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości”. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, iż każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego), rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający

mu przy wprowadzeniu art. 129 ust. 4 p.o.ś. Powołany przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2-letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, iż roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwi prowadzenie przewidywalnej polityki finansowej. Należy zatem przyjąć, że bieg terminu do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 p.o.ś. rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje skutki negatywne i tylko w zakresie tych skutków (por. też wyroki SN z 21 sierpnia 2013 r., II CSK 578/12, z 27 czerwca 2012 r., IV CSK 28/12 i z 25 lutego 2009 r., II CSK 565/08). Z powołanych orzeczeń jednoznacznie wynika, że szkoda może powstać wyłącznie wówczas, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia oraz, że szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie, tzn. na poziomie poprzednio obowiązującego aktu prawnego lub zmniejsza te ograniczenia, jak miało to miejsce w rozpoznawanej sprawie.

Skoro samo wejście w życie Uchwały z 2011 r. nie spowodowało żadnych nowych ograniczeń sposobu korzystania z nieruchomości stanowiącej własność powoda i w związku z tym nie powstały żadne nowe roszczenia – to należało następnie rozważyć, czy rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 07 sierpnia 2007 r. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r., czy też dopiero ta uchwała wprowadziła (na nowo, po przerwie) ograniczenia sposobu korzystania z nieruchomości. Tym samym - czy 2-letni termin, określony w art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś. na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji powodującej to ograniczenie – należy liczyć od wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) z 07 sierpnia 2007 r., czy też od wejścia w życie uchwały z 2011 r. Jeżeli bowiem OOU wprowadzony Rozporządzeniem z 2007 r. przestałby obowiązywać przed wejściem w życie Uchwały z 2011 r. – to wtedy obszar należałoby traktować jako nowy OOU, i termin zgłoszenia roszczeń byłby zachowany.

Do chwili wniesienia pozwu w niniejszej sprawie organy władzy państwowej i samorządowej oraz media, a także sam pozwany, informowały obywateli i instytucje publiczne o tym, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z 2007 r., a wraz z nim utworzony tym rozporządzeniem OOU – przestały obowiązywać z dniem 15 listopada 2008 r. Od roku 2012 stopniowo zaczęły się pojawiać orzeczenia sądów powszechnych z których wynikało, że rozporządzenie nr (...) z 2007 r. obowiązywało aż do chwili wejścia w życie Uchwały Sejmiku Wojewódzkiego z 2011 r., choć obecnie również w judykaturze sądów powszechnych pojawia się stanowisko odmienne.

Sądy administracyjne orzekały, że przedmiotowe rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) utraciło moc *ex lege* z dniem 15 listopada 2008 r. (vide postanowienie NSA z 29 września 2009 r., II OSK 445/09 i orzeczenie z 23 marca 2010 r., II OSK 2032/09; a także zbieżne z tym orzecznictwo WSA w Warszawie: z 21 października 2009 r., VII SA/Wa 1005/09 oraz z dnia 10 listopada 2009 r., VII SA/Wa 1083/09). Zapadło także jedno odmienne orzeczenie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Zagadnienie to budziło żywe zainteresowanie lokalnej społeczności, a owo odmienne orzeczenie wywołało wątpliwości, czy obszar ograniczonego użytkowania utworzony przedmiotowym rozporządzeniem obowiązuje po 15 listopada 2008 r., czy nie. Było to istotne m.in. dla wydawania pozwoleń budowlanych na budynki - wedle rozporządzenia - niedozwolone w OOU. Wątpliwości miały również urzędy wydające pozwolenia budowlane – dlatego Prezydent (...) W. zwróciła się do Prezesa NSA o podjęcie przez NSA uchwały w składzie 7-osobowym, w celu ujednoczenia orzecznictwa sądów administracyjnych w tym zakresie. Prezes NSA w odpowiedzi z dnia 26 maja 2010 r. odmówił przedstawienia Sądowi tego zagadnienia do rozstrzygnięcia, albowiem w jego ocenie nie było takiej potrzeby, gdyż orzecznictwo sądów administracyjnych było jednolite: rozporządzenie nr (...) straciło moc z dniem 15 listopada 2008 r., a pojedyncze odmienne orzeczenie było odosobnionym wyjątkiem, który nie znalazł kontynuacji w judykaturze tego Sądu. Takie samo stanowisko Prezes NSA przedstawił także 04 lutego 2010 r. Rzecznikowi Praw Obywatelskich. Wojewoda (...) zaświadczał, że jego rozporządzenie nr (...) straciło moc z dniem 15 listopada 2008 r. i nie umieścił go na swej stronie internetowej w wykazie obowiązujących aktów prawa miejscowego / zob. stronę internetową (...)

W ocenie Sądu stanowisko wyrażone przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 29 września 2009 r. (sygn. akt II OSK 445/09) jest nieprzekonujące, a kwestia obowiązywania rozporządzenia nr (...) z 2007 r.

będzie przedmiotem dalszych analiz. Do kompetencji sądownictwa administracyjnego nie należy przesądzanie faktu obowiązywania lub nie aktu prawnego. W myśl art. 184 Konstytucji RP w związku z art. 1 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 153 poz. 1269 ze zm.) sądy administracyjne sprawują wymiar sprawiedliwości przez kontrolę działalności administracji publicznej oraz rozstrzyganie sporów kompetencyjnych i o właściwość między organami jednostek samorządu terytorialnego, samorządowymi kolegiami odwoławczymi i między tymi organami, a organami administracji rządowej. Przedmiotem kontroli sądu administracyjnego jest zatem kontrola władczych działań organów państwa oraz organów wspólnot samorządowych. W każdym razie sąd powszechny w oparciu o art. 170 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 153 poz. 1270 ze zm.) nie był związany podglądem wyrażonym przez sąd administracyjny.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni podziela ocenę prawną odnośnie tego, że przepisy rozporządzenia nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku zachowały moc obowiązującą do czasu wejścia w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. zaprezentowaną w uzasadnieniach wyroków Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 30 listopada 2010 roku, (VI ACa 1156/10 i VI ACa 1058/10), 01 kwietnia 2011 roku (VI ACa 194/11), 06 lipca 2011 roku (VI ACa 14/11) i 08 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11), opartą na następujących rozważaniach.

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. w dniu 24 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust 2 ustawy Prawo ochrony środowiska wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), która to zmiana obowiązywała od dnia 01 stycznia 2008 roku i według tej nowelizacji obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania – w miejsce wojewody – sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny zgodnie z treścią § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku w sprawie "Zasad techniki prawodawczej" (Dz. U. Nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Zgodnie zaś z treścią § 32 ust. 3 powyższego rozporządzenia, jeżeli zmiana treści przepisu upoważniającego polega na tym, że zmienia się organ upoważniony do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą, w takim przypadku organem upoważnionym do zmiany lub uchylecia aktu wykonawczego wydanego na podstawie zmienionego przepisu upoważniającego jest organ wskazany w zmienionym upoważnieniu. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego.

Z powyższego wynika, że zmiana z dniem 01 stycznia 2008 roku organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowanym w § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 roku dotyczącym zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, Nr 175, poz. 1462), która z dniem 01 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Odnośnie zaś określenia przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie w dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku według art. 135 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, było to przedsięwzięcie, określone w art. 51 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy i zakres ten nie został zmieniony ustawą z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej, którą dokonano zmiany organu upoważnionego do określenia obszaru ograniczonego użytkowania i formy aktu ustanawiającego ten obszar.

Zgodnie z treścią art. 51 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązującego do dnia 15 listopada 2008 roku, sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska również obowiązujący do dnia 15 listopada 2008 roku Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. Nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 1 rozporządzenia określało ono: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być wymagany; 3) przypadki, w jakich zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko; 4) szczegółowe uwarunkowania związane z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko. Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 pkt 28 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały lotniska o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w art. 144 ust. 9 uchylła w tytule I ustawy Prawo ochrony środowiska cały dział V i VI, a więc też art. 51, ale równocześnie w art. 173 ust. 1 wskazała, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska, zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 60 ustawy z 03 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku

Zgodnie zaś z treścią art. 173 ust. 2 ustawy z dnia 03 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco

oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art.59 ust. 1 pkt 2 mniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 ustawy Prawo ochrony środowiska uznano, że przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do dnia 15 listopada 2010 roku, a w ust. 2 art. 173 doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ostatecznie oznacza to zatem, iż zmiana ustawy z dnia 03 października 2008 roku w powyższym zakresie miała jedynie charakter redakcyjny i określała, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc.

Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z dnia 03 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397), które weszło w życie z dniem 15 listopada 2010 roku.

Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2.

Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z dnia 08 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych.

Reasumując, zmiany art. 135 ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęły na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania; kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z dnia 03 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 09 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 ustawy Prawo ochrony środowiska obowiązującej od dnia 15 listopada 2008 roku znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (uzasadnienie wyroku z dnia 06 maja 2011 roku II CSK 421/10, LEX nr 863961, z dnia 25 maja 2013 roku, I CSK 509/11, tak też Wojewódzki Sąd Administracyjny w W. w uzasadnieniu wyroku z dnia 31 sierpnia 2009 roku w sprawie IV SA/Wa 2569/07, LEX nr 518044).

Argumentację potwierdzającą słuszność powyższego wyводу odnaleźć można także w uzasadnieniu uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z dnia 20 czerwca 2011 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., z którego wynika wprost iż „dotychczasowy akt ustanawiający obszar ograniczonego – rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku – został utrzymany w mocy na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej. Zgodnie z art. 47 ust. 2 tej ustawy, akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych niniejszą ustawą z zakresu zadań i kompetencji podlegających przekazaniu, zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje (...)

W konsekwencji rozporządzenie nr (...) Wojewody (...) z 07 sierpnia 2007 r. obowiązywało do czasu wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Oznacza to, że powód powinien domagać się odszkodowania na podstawie art. 129 ust. 1, 2 i 3 w zw. z art. 136 ust. 1 i 3 ustawy prawo ochrony środowiska po wejściu w życie rozporządzenia nr (...), gdyż już po jego wejściu w życie nieruchomości powoda znalazła się w obszarze ograniczonego użytkowania. Bezspornym w niniejszej sprawie było to, że strona powodowa nie zgłosiła w terminie roszczeń z tego tytułu – zgodnie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr (...) powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości.

Sąd nie podzielił stanowiska powoda, jakoby przedmiotowe rozporządzenie nr (...) utraciło moc w wyniku zaprzestania jego stosowania (desuetudo) przez organy Państwa. Aby niewykonywanie prawa skutkowało znaną z teorii prawa instytucją wygaszenia, jego niestosowanie musi być powszechne, całkowite, jednolite i długotrwałe. Jak ustalono, rzeczywiście liczne organy władzy państwowej i samorządowej bezpośrednio i za pośrednictwem mediów informowały, że rozporządzenie to nie obowiązuje oraz nie stosowały go, wydając swoje akty władcze. Jednak upływ czasu jedynie kilkuletni, a więc nie długotrwały, oraz niejednolitość takich działań (zdarzały się jednak wyjątki – i w orzecznictwie administracyjnym, i w decyzjach odmawiających pozwolenia na budowę, które dopiero potem zaskarżone trafiały do WSA, i w orzecznictwie sądów powszechnych) – sprawiają, że o desuetudo nie może tu być mowy.

Nie ulega wątpliwości, że działając zgodnie z zasadą zaufania obywatela do działań organów władz, powód ostatecznie stracił swoje uprawnienia, co z całą pewnością nie jest stanem pożądanym. Na gruncie obowiązujących przepisów Sąd nie znajduje podstaw dla odmiennej niż przedstawiona wyżej oceny prawnej i dla nieuwzględnienia upływu terminu zawitego na dochodzenie przez stronę powodową roszczeń.

W tym stanie rzeczy Sąd, biorąc pod uwagę pogląd wyrażony w wyroku z dnia 21 sierpnia 2013 r. (II CSK 578/12), ostatecznie stanął na stanowisku, że nieskorzystanie z przyznanego uprawnienia nie może uzasadniać formułowania zarzutów naruszenia praw konstytucyjnych powoda, czy też wynikających z Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności przez odmówienie zasądzenia sprekludowanego roszczenia. Przyjęta konstrukcja prawna nie prowadzi do naruszenia praw podstawowych powoda, ponieważ miał on zapewnione prawo uzyskania odszkodowania za wcześniej poniesioną szkodę.

Brak jest podstaw do uznania, że podniesiony zarzut upływu terminu zawitego stanowi nadużycie prawa podmiotowego (vide art.5 k.c.), a tym samym brak jest podstaw do „przedłużenia” terminu zawitego, brak jest także szczególnych okoliczności, które usprawiedliwiłyby takie uchybienie.

Mając to wszystko na uwadze, Sąd uznał, że powództwo podlega oddaleniu ze względu na upływ terminu zawitego, w którym powód mógł wystąpić z roszczeniami o zapłatę odszkodowania za zmniejszenie stanowiącej jego własność nieruchomości oraz kosztów rewitalizacji akustycznej budynku na skutek utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., zgodnie z treścią art. 129 ust. 4 p.o.ś. Dla nieruchomości powoda wejście w życie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania nie skutkuje żadnymi nowymi ograniczeniami w stosunku do poprzednio obowiązującego obszaru ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z 07 sierpnia 2007 r.,

a od wejścia w życie tego rozporządzenia upłynął 2-letni termin na dochodzenie roszczeń. Brak nowych ograniczeń w stosunku do nieruchomości powoda w powołanej uchwale oznacza brak przesłanki dochodzenia roszczeń (por. art. 129 p.o.ś.) i ich bezpodstawność.

Powtórzyć należy, że przepis art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Skoro zatem powód nie wezwał pozwanego w ustawowym terminie do zaspokojenia roszczeń dochodzonych w niniejszym postępowaniu, powództwo podlegało oddaleniu, bez konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w dalszym zakresie.

Nie ulega również wątpliwości, że przesłanki odpowiedzialności wskazane w przepisie art. 129 p.o.ś. są odmienne w stosunku do treści art. 435 k.c. Przesłankami odpowiedzialności z art. 129 p.o.ś., są: wejście w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez właściciela nieruchomości, jej użytkownika wieczystego lub osobę, której przysługuje prawo rzeczowe do nieruchomości, i związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, OSNC-ZD 2009/4/103). Podmiot, ze względu na działalność, którego utworzony został obszar ograniczonego użytkowania, z chwilą jego ustanowienia uzyskuje pozycję analogiczną do zajmowanej przez podmioty wykonujące swoje prawa podmiotowe. Jego działanie, mimo że narusza standardy ochrony środowiska także poza zajmowanym terenem, uznane zostało w art. 135 ust. 1 p.o.ś. za konieczne ze względu na ważne interesy społeczne. Tego rodzaju odpowiedzialność nie mieści się w kategoriach odpowiedzialności deliktowej sensu stricto. Uznaje się taką odpowiedzialność za odrębny reżim wynikającą z ustawy.

Kwestia zbiegu odpowiedzialności z art. 129 p.o.ś. i art. 435 k.c. była już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego. W wyroku z dnia 25 maja 2012 r. (I CSK 509/11, OSNC 2013/2/26) stwierdzono, że za właściwą podstawę prawną uzyskania przez uprawnionych ochrony w zakresie roszczenia o naprawienie szkody w postaci zmniejszenia się wartości nieruchomości, wynikającej z faktycznego oddziaływania lotniska, emitującego hałas w stopniu, który uzasadniał utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania, jeżeli obszar ten obowiązuje, uznać należy art. 129 ust. 2 p.o.ś. Sąd nie jest związany podstawą prawną żądania, jeżeli jednak z powołanych okoliczności faktycznych wynika, że roszczenie mieści się w granicach powołanego przepisu, to powinno być uwzględnione na podstawie tego przepisu, chyba, że roszczenie to wygasło, jak w niniejszej sprawie. Uprawniona jest więc teza o rozłącznym charakterze tych przepisów (por. wyrok SN z dnia 25 lutego 2009 r., II CSK 546/08, LEX nr 503415).

Jak trafnie jednak zauważył Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 maja 2010 r., (II CSK 602/09, LEX nr 585768), nie wyłącza to odpowiedzialności pozwanego za szkody związane z działalnością lotniska w oparciu o art. 435 k.c. w zakresie, w jakim ochrony mienia nie wyłączyło ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania (przy założeniu, że lotnisko z całym jego otoczeniem – jego przedsiębiorstwo w znaczeniu art. 55¹ k.c., jest zakładem w rozumieniu art. 435 k.c.; wynika to z art. 324 p.o.ś.).

W ocenie Sądu, art. 435 k.c., przytaczany jako ewentualna podstawa roszczeń powoda, mógłby mieć zastosowanie w przypadku nieruchomości położonych poza strefą obszaru ograniczonego użytkowania, odnosić się do szkód na osobie, na mieniu innym niż nieruchomość albowiem art. 129 ustawy prawo ochrony środowiska ma zastosowanie w przypadku szkód na nieruchomości. Mając więc powyższe na uwadze, Sąd powództwo oddalił, o czym orzekł w punkcie 1-sztyym sentencji wyroku.

W konsekwencji podjętego rozstrzygnięcia orzeczenie o kosztach procesu oparto o treść art. 98 k.p.c. statuującego zasadę odpowiedzialności za jego wynik. Strona powodowa jako strona przegrywająca spór rozstrzygany w ramach niniejszego postępowania winna zwrócić pozwanemu koszty poniesione celem podjętej obrony jego praw. Na zasadzie jednak normy prawnej art. 108 § 1 zd. 2 k.p.c. Sąd pozostawił szczegółowe ich wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Tym samym Sąd nie uwzględnił wniosku powoda o nieobciążanie powoda kosztami postępowania na podstawie art. 102 k.p.c.

Wedle bowiem z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle.

Kodeks nie precyzuje, jakie kryteria muszą być spełnione dla przyjęcia w danej sprawie, że zachodzą okoliczności objęte sformułowaniem "w wypadkach szczególnie uzasadnionych". W orzecnictwie wskazuje się, że chodzi o takie sytuacje, które wskazują, że ponoszenie kosztów pozostawało w sprzeczności z powszechnym odczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współżycia społecznego. Przykładowo wskazuje się, że należą do nich okoliczności związane z przebiegiem sprawy – charakter zgłoszonego roszczenia, jego znaczenie dla strony, subiektywne przekonanie o zasadności roszczenia, przedawnienie roszczenia oraz leżące poza procesem – sytuacja majątkowa i życiowa strony. Ocena, czy takie wypadki wystąpiły w konkretnej sprawie, należy do sądu, który powinien dokonać jej w oparciu o całokształt okoliczności sprawy, przy uwzględnieniu zasad współżycia społecznego (post. SN z 17.4.2013 r., V CZ 124/12, Legalis) (Art. 102 KPC red. Góra-Błaszczkowska 2015, wyd. 2/Sorysz, Sip Legalis).

W ocenie Sądu brak było podstaw by uznać, iż w sprawie zaistniał przypadek szczególnie uzasadniony uprawniający Sąd do odstąpienia od orzekania o kosztach postępowania na podstawie reguł ogólnych. Strona powodowa była bowiem reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który winien mieć świadomość istnienia terminu zawitego na dochodzenie przedmiotowych roszczeń, pomimo czego postępowanie w sprawie zostało zainicjowane. W konsekwencji, pozwany poniósł określone koszty, które powinny mu zostać zwrócone. Z tych też względów, Sąd wniosku powoda w tym zakresie, nie uwzględnił.

W związku z powyższym, orzeczono jak w punkcie 2-gim sentencji wyroku.